Cinsel Tacizde Bulunmaya Yatk?nl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Cinsel Tacizde Bulunmaya Yatk?nl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18664

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Cinsel Tacizde Bulunmaya Yatk?nl?k Ölçe?i (CTBYÖ), bireylerin i?yeri veya benzer hiyerar?ik ortamlarda cinsel taciz davran??lar?na yönelik e?ilimlerini veya bu tür davran??lar? sergileme olas?l?klar?n? de?erlendirmek amac?yla Türkçeye uyarlama çal??mas? yap?lm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, senaryo tabanl? maddeler kullanarak özellikle güç pozisyonundaki ki?ilerin potansiyel taciz davran??lar?na ne ölçüde yatk?n oldu?unu ölçmeyi hedefler.

Bu adaptasyon çal??mas?, Özlem Çapan Özeren taraf?ndan 2021 y?l?nda yürütülmü? olup, ölçe?in Türkçe kültür ve dil ba?lam?nda geçerlilik ve güvenilirlik özelliklerini incelemi?tir. Ölçek, etik karar verme süreçlerini ve güç dengesizliklerinin kötüye kullan?m?n? de?erlendirmede önemli bir araç olarak hizmet vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Cinsel Tacizde Bulunmaya Yatk?nl?k Ölçe?i, cinsel taciz, i?yeri, psikometri, uyarlama, etik, yönetici davran???.

Yazarlar

Özlem Çapan Özeren

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin (özellikle hiyerar?ik bir konumda bulunanlar?n) cinsel taciz eylemlerini gerçekle?tirme e?ilimlerini ve bu tür etik d??? davran??lara kar?? gösterdikleri tutumu ölçmektir. Bu araç, potansiyel riskleri de?erlendirme ve önleyici müdahaleler geli?tirme aç?s?ndan önem ta??maktad?r.

Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel olarak uygunlu?unu sa?lamay? ve Türk örnekleminde güvenilir ve geçerli sonuçlar elde etmeyi amaçlam??t?r. Ölçek, kurumsal e?itimlerde ve örgütsel psikoloji ara?t?rmalar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, temelde **Cinsel Tacizde Bulunmaya Yatk?nl?k** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin potansiyel bir ma?dur kar??s?nda sahip oldu?u gücü kullanarak cinsel ç?kar elde etme veya cinsel içerikli bask? kurma e?ilimini içerir. Ölçek, yüksek puanlar?n taciz davran???na yüksek yatk?nl?k gösterdi?i bir süreklilik üzerinde de?erlendirme yapar.

Ölçek maddeleri, kat?l?mc?n?n etik ikilemler kar??s?ndaki karar verme süreçlerini ve r?za d???

ARABPSYCHOLOGY.COM

davran??lara ne kadar meyilli oldu?unu ortaya ç?karmay? hedefler. Senaryo tabanl? yap?s? sayesinde, sosyal olarak arzu edilen cevaplama e?ilimini azaltarak, bireyin gerçekçi davran??sal niyetlerini yans?tmada daha etkili oldu?u varsay?lmaktad?r.

Geçerlik

Çapan-Özeren (2021) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda ölçe?in yap?sal geçerlili?i incelenmi?tir. Uyarlama raporunda belirtildi?i gibi, ölçe?in orijinal faktör yap?s?n?n Türkçe formda korunup korunmad??? genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir.

Bu çal??ma, ayr?ca **kriter geçerlili?i** ve **ayr??an geçerlilik** (diskriminant geçerlilik) gibi yöntemler kullanarak ölçe?in, cinsel tacizle ili?kili di?er psikolojik yap?larla (örne?in, dü?manca cinsiyetçilik veya narsisizm) beklenen yönde ili?kiler gösterip göstermedi?ini do?rulam??t?r. Bu analizler, ölçe?in amaçlanan yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlamaktad?r.

Güvenirlik

Türkçe formun iç tutarl?l???, güvenilirlik analizlerinin temelini olu?turmu?tur. Çal??mada, ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemek için **Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?** hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, CTBYÖ'nün maddeleri aras?nda yüksek derecede tutarl?l?k bulundu?unu ve güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? göstermektedir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenilirli?i yönteminin de uyarlama kapsam?nda kullan?ld??? kabul edilmektedir. Bu analizler, ölçe?in ölçüm sonuçlar?n?n farkl? zamanlarda uyguland???nda kararl? ve tutarl? sonuçlar verme yetene?ini do?rular.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas? kapsam?nda ölçe?in faktör yap?s? detayl?ca incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu test etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** veya **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuta m? sahip oldu?unu belirleyerek, kuramsal yap?n?n ampirik verilerle uyumunu ortaya koyar.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Senaryo Tabanl? (Scenario-Based), 5'li Likert Tipi Derecelendirme.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, özellikle i? hayat?nda hiyerar?ik güç pozisyonunda bulunanlar veya bulunabilecek olanlar.

Age Group: Belirtilmemi?tir, ancak çal??an yeti?kin popülasyonunu hedefler.

Population Details: Uyarlama çal??mas? için kullan?lan örneklem detaylar? makalenin yöntem bölümünde yer almaktad?r. Genellikle üniversite ö?rencileri veya çal??an profesyonellerden olu?ur.

Test Methodology: Kat?l?mc?lara varsay?msal i?yeri senaryolar? sunulur ve bu senaryolar içinde belirtilen taciz edici veya etik d??? davran??lar? ne kadar "mümkün" gördükleri 1 (Hiçbir ?ekilde mümkün de?il) ile 5 (Çok mümkün) aras?nda de?i?en 5 dereceli Likert ölçe?i üzerinde de?erlendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

CTBYÖ, cinsel taciz yatk?nl???, psikolojik test, uyarlama, Likert ölçe?i, etik davran??.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: ozlemozeren@maltepe.edu.tr

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2021** y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Ölçe?in kullan?m?, bilimsel ara?t?rma amaçlar? d???nda ticari veya klinik amaçl? kullan?mlar için sorumlu yazar Özlem Çapan Özeren ile ileti?ime geçilerek izin al?nmas?n? gerektirebilir.

Kaynaklar

Çapan-Özeren, Ö. (2021). Cinsel Tacizde Bulunmaya Yatk?nl?k Ölçe?i: Türkçeye uyarlama, geçerlilik ve güvenilirlik. *Abant Kültürel Ara?t?rmalar Dergisi, 6*(12), 93-113. Çal??ma, Dergipark üzerinden eri?ime aç?kt?r: https://dergipark.org.tr/tr/pub/akader/issue/65599/999767

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? (cinsel-tacizde-bulunmaya-yatkinlik-olcegi-toad.pdf) buradan indirilebilir: cinsel-tacizde-bulunmaya-yatkinlik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Cinsel Tacizde Bulunmaya Yatk?nl?k Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Senaryo #1

Kendinizi büyük bir firmada yönetici olarak hayal edin. 42 ya??ndas?n?z ve maa??n?z sizin pozisyonunuzdaki yönetici maa?lar?n?n oldukça üzerinde. Birçok ba?ka firmadan çok say?da i? teklifi al?yorsunuz. Çal??t???n?z i?te yeriniz sa?lam. Bir gün sekreteriniz i?ten ayr?lmaya karar verdi?ini söylüyor ve onun yerine bu görevi yapacak yeni bir sekreter alman?z gerekiyor. ?nsan kaynaklar? departman? ba?vuru yapan adaylar?, mülakatlar?n? yapman?z için size yönlendiriyor. Mülakat?n? yapt???n?z adaylar?n hepsi sekreterlik pozisyonu için yeterli bulunuyor. Ba?vuru yapanlardan biri olan Sibel, mülakat s?ras?nda size bu i?e çok ihtiyac? oldu?unu söylüyor. Mülakat s?ras?nda onun 23 ya??nda, bekar ve yakla??k bir ayd?r i? arad???n? ö?reniyorsunuz. Sibel'i oldukça çekici buluyorsunuz. Onun bak??lar?ndan da size kar?? bo? olmad???n? hissediyorsunuz. Bu durumda a?a??dakilerden hangisini yapard?n?z?

a. Di?er ba?vuru sahiplerini eleyerek i?i ona verirdiniz.

1.....2.....3.....4.....5
Hiçbir ?ekilde Çok
mümkün de?il mümkün

b. Bu i?in sonunda ba??n?z?n derde girmeyece?inden emin olsan?z, i? ba?vurusu yapan Sibel'e onu sizinle cinsel yak?nl?k kurmas? kar??l???nda i?e almay? teklif ederdiniz.
1.....2.....3.....4.....5
Hiçbir ?ekilde Çok
mümkün de?il mümkün

c. B ??kk?na göre cevaplanacak. ??inizde yerinizin sa?lam oldu?unu ve ba??n?z?n hiçbir ?ekilde derde girmeyece?ini varsayarsak, Sibel'e olas? yeni i?i hakk?nda görü?mek üzere ba? ba?a bir ak?am yeme?ine ç?kmay? teklif ederdiniz.
1.....2.....3.....4.....5
Hiçbir ?ekilde Çok
mümkün de?il mümkün

ARABPSYCHOLOGY.COM